

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi - experimental research design)

สองกลุ่มวัดผลก่อนและหลังการทดลอง (Two – groups pretest – posttest design) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง พฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด และน้ำหนักตัวทารก กลุ่มตัวอย่าง คือ มารดาครรภ์แรก และทารกคลอดก่อนกำหนด ที่เข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยทารกแรกเกิด โรงพยาบาลสมุทรปราการ เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2556 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วนคือ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของมารดาในการเลี้ยงดูบุตรของ สุทธิ หนึ่งอาหลี (2547) มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 1.00 ตรวจสอบค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ .95 และแบบสอบถามพฤติกรรมมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดา ผู้วิจัยนำมาจากแบบสอบถามพฤติกรรมมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดของมารดา ของ กุลลดา เปรมจิตร (2547) มีค่าดัชนีความตรงตาม เท่ากับ .90 ตรวจสอบค่าความเที่ยงได้เท่ากับ .94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติไคสแควร์ (Chi – Square) สถิติทดสอบค่าที (Independent $t - test$) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ดังนี้

1. มารดากลุ่มทดลอง มีอายุเฉลี่ย 25.73 ปี ($S.D. = 5.71$) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ และอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 86.70) การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 66.70) ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 46.70) รองลงมา คือ อาชีพแม่บ้าน (ร้อยละ 40.00) ลักษณะครอบครัว เป็นครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 66.70) คลอดวิธีปกติผ่านช่องคลอด (ร้อยละ 73.30) และมีรายได้ของครอบครัวเฉลี่ย 14,133.33 บาท/ เดือน ($S.D. = 5,501.51$) ทารกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53.30) อายุครรภ์เฉลี่ย 33.93 สัปดาห์ ($S.D. = 1.75$) Apgar ที่ 1 นาที เฉลี่ย 8.40 ($S.D. = 0.63$) Apgar ที่ 5 นาที เฉลี่ย 9.13 ($S.D. = 0.52$) น้ำหนักตัวทารกเฉลี่ย 1,790 กรัม ($S.D. = 204.49$)

มารดาในกลุ่มควบคุม มีอายุเฉลี่ย 25.13 ปี ($S.D. = 4.90$) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ และอยู่ด้วยกัน (ร้อยละ 86.70) การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 60.00) มีอาชีพแม่บ้าน (ร้อยละ 46.70) รองลงมา คือ อาชีพรับจ้าง (ร้อยละ 40.00) ลักษณะครอบครัวส่วนใหญ่ เป็น ครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 73.30) คลอดวิธีปกติผ่านช่องคลอด (ร้อยละ 66.70) และมีรายได้ของ ครอบครัว เฉลี่ย 12,933.33 บาท / เดือน ($S.D. = 5,270.76$) ส่วนใหญ่เป็นทารกเพศชาย (ร้อยละ 53.30) อายุครรภ์เฉลี่ย 34.40 สัปดาห์ ($S.D. = 1.30$) Apgar ที่ 1 นาที เฉลี่ย 8.46 ($S.D. = 0.64$) Apgar ที่ 5 นาที เฉลี่ย 9.27 ($S.D. = 0.46$) น้ำหนักตัวทารกเฉลี่ย 1,772 กรัม ($S.D. = 151.07$)

2. มารดาในกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด มีค่าเฉลี่ยผลต่างของการรับรู้ความสามารถของตนเองในการ ดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ในระยะหลังการทดลองทันที สูงกว่ามารดาในกลุ่มควบคุมที่ได้รับ การพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 28.94, p < .001$) เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ข้อที่ 1

3. มารดาในกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ในระยะหลังการทดลอง เมื่อทารกอายุ 1 เดือน สูงกว่ามารดาในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาล ตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 17.41, p < .001$) เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2

4. ทารกในกลุ่มทดลอง ที่มารดาได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเอง ของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ในระยะหลังการทดลอง เมื่อทารกอายุ 1 เดือน มี น้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นมากกว่าทารกกลุ่มควบคุม ที่มารดาได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ($t = 7.04, p < .001$) เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3

อภิปรายผล

ผลการศึกษาโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารก คลอดก่อนกำหนด มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลตามสมมติฐานได้ดังนี้

1. มารดาในกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ในระยะหลังการทดลองทันที มีคะแนนเฉลี่ยการรับรู้ ความสามารถ สูงกว่ามารดาควบคุมที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 28.94, p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 และมารดาในกลุ่มทดลองที่ได้รับ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ในระยะหลังการทดลอง เมื่อทารกอายุ 1 เดือน มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมในการดูแลทารกคลอด

ก่อนกำหนด สูงกว่ามารดาในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 17.41, p < .001$) เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกตลอดก่อนกำหนด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นได้ประยุกต์ตามแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Perceive self-efficacy) ของ Bandura (1997) โดยยึดหลักการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ทั้ง 4 กลยุทธ์ อธิบายได้ดังนี้

การได้รับคำแนะนำหรือการใช้คำพูดชักจูง (Verbal Persuasion) สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ จากแนวคิดนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรม เริ่มจากให้คำอธิบายความรู้ในการดูแลทารกตลอดก่อนกำหนด เรื่องการให้นม การอาบน้ำ การดูแลท่าความสะอาดหลังการขับถ่าย การส่งเสริมพัฒนาการ และการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับทารก พร้อมทั้งให้คำแนะนำเมื่อมารดามีข้อสงสัย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการอภิปรายร่วมกันกับผู้วิจัยอย่างใกล้ชิด เป็นรายบุคคล โดยการเรียนรู้จากตัวแบบ (Modeling) หรือประสบการณ์ของมารดาที่มีประสบการณ์ตรง และประสบความสำเร็จในการเลี้ยงดูบุตรตลอดก่อนกำหนด ซึ่งส่งผลให้มารดาเกิดความรู้สึกคล้อยตาม เกิดการเลียนแบบ ทำให้เกิดความรู้สึกมั่นใจว่าพฤติกรรมนั้นเหมาะสม และตนเองสามารถกระทำได้เช่นเดียวกัน รวมทั้งได้แจกคู่มือในการดูแลทารกตลอดก่อนกำหนดแก่มารดา เพื่อความสะดวกของมารดาในการทบทวนสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปได้ตลอดระยะเวลาที่มารดาต้องการ ประกอบกับการสาธิตจากผู้วิจัยเพื่อให้เกิดความรู้ที่กระจ่างชัดยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นรูปแบบการให้ข้อมูลที่เหมาะสม (สมทรง เก้าฝอย, 2541; กุลลดา เปรมจิตร, 2547) โดยคำนึงถึงความต้องการของมารดาเป็นหลัก (นฤมล ชีระรังสิกุล, 2555)

การจัดให้มารดาได้มีประสบการณ์ตรง (Mastery Experiences) จากการได้สัมผัสการปฏิบัติจริงในการให้นม การอุ้ม การอาบน้ำ และการดูแลท่าความสะอาดหลังการขับถ่าย ฝึกการสังเกตความผิดปกติของทารก ซึ่งการมีประสบการณ์หรือการกระทำที่ประสบผลสำเร็จด้วยตนเอง เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้าง และก่อให้เกิดทักษะในการปฏิบัติ จากแนวคิดนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเป็นระยะเวลาถึง 6 ครั้ง ในการให้มารดาได้เกิดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงจนมารดาเกิดความรู้สึกมั่นใจในการดูแลทารกตลอดก่อนกำหนดที่มีน้ำหนักตัวน้อย รูปร่างบอบบางที่ยากต่อการดูแลเป็นอย่างยิ่ง และภายหลังการฝึกปฏิบัติมีการทบทวน พร้อมทั้งมีการใช้คำถามย้อนกลับ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจที่ถูกต้อง สุดท้ายการกระตุ้นทางอารมณ์ (Emotional Arousal) ช่วยให้มารดามีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น และกระทำพฤติกรรมที่ถูกต้องนี้ได้ (Bandura, 1997) โดยเปิดโอกาสให้มารดาพูดคุย ระบายความรู้สึกเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการดูแลทารกตลอดก่อนกำหนด ผู้วิจัยคอยรับฟังและให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหามาตามความเหมาะสม พร้อมทั้งให้กำลังใจ เป็นการกระตุ้นทางอารมณ์ด้านลบ ทั้งนี้เนื่องจาก

การสร้างการรับรู้ความสามารถของตนเองจะเกิดผลดี เมื่อสภาพร่างกายและอารมณ์อยู่ในสภาวะผ่อนคลาย ไม่ตึงเครียด หรือวิตกกังวล ประกอบกับการจัดเตรียมสถานที่ให้มารดาได้ผ่อนคลาย เอื้อต่อการเรียนรู้ เพื่อช่วยให้มารดาเกิดการตอบสนองต่อการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดนี้ ช่วยให้ผู้มารดาสามารถรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นได้ ส่งผลให้ผู้มารดาสามารถปฏิบัติพฤติกรรมในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดได้ดีขึ้น โดยเฉพาะพฤติกรรมด้านการดูแลด้านร่างกาย การส่งเสริมพัฒนาการ และการป้องกันอันตรายที่อาจเกิดขึ้นกับบุตร (Moore, 1983)

จากผลการทดลอง พบว่า มารดากลุ่มทดลองมีพฤติกรรมในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ด้านการดูแลทางด้านร่างกายสูงกว่ามารดากลุ่มควบคุม โดยเฉพาะเรื่องการอุ้ม การเปลี่ยนผ้า และการทำความสะอาดร่างกายหลังการขับถ่าย (ภาคผนวก ค ตารางที่ 5 ข้อที่ 3, 8 และ 9)

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมา ซึ่งใช้ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura เช่น Leerkes and Crockenberg (2002) ที่ศึกษาแนวทางพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อพฤติกรรมของมารดาหลังคลอด พบว่ามารดาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะทำให้เกิดการดูแลที่มีคุณภาพและสามารถตอบสนอง ความต้องการของทารกได้ดี แต่สำหรับมารดาที่มีระดับการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ จะมีพฤติกรรมในการดูแลทารกและตอบสนองต่อบุตรช้ากว่า มารดาที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง เป็นไปทำนองเดียวกับ สมทรง เค้าฝอย (2541) ที่ศึกษาผลการเตรียมมารดาต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด และพฤติกรรมในการดูแลทารก ในมารดาคลอดบุตรก่อนกำหนด ภายหลังการทดลอง พบว่า มารดาที่ได้รับการเตรียมมีการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดสูงกว่ามารดาที่ไม่ได้รับการเตรียม ($p < .01$) ดังนั้นมารดาที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ย่อมส่งผลให้ผู้มารดาสามารถรับรู้ความสามารถของตนเองที่สูงขึ้น นำไปสู่การตระหนักถึงความสำคัญในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดที่ถูกต้องและเหมาะสม นำไปสู่พฤติกรรมในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดที่ดีต่อไป

โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ช่วยให้ผู้มารดาเกิดความมั่นใจ มีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น นำไปสู่พฤติกรรมในการดูแลบุตรที่ถูกต้องและเหมาะสม สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งทิพา หวังเหลือสสิดิษฐ์ (2542) ผลของการเตรียมความพร้อมของมารดาต่อความรู้และพฤติกรรมของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ภายหลังจำหน่ายออกจากโรงพยาบาล โดยให้ผู้มารดากลุ่มทดลองดูสไลด์เทปเกี่ยวกับการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด พบว่า มารดากลุ่มทดลองมีความรู้ และพฤติกรรมเกี่ยวกับการดูแลทารก

ทดลองก่อนกำหนด ภายหลังออกจากโรงพยาบาลสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($p < .05$) ทำนองเดียวกับการศึกษาของ สุทธิ หน่งอาหลี (2547) เรื่องผลของการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรของมารดาวัยรุ่นหลังคลอดครั้งแรก ซึ่งโปรแกรมประกอบด้วย การให้ความรู้ คำแนะนำ การสาธิต การฝึกปฏิบัติ และการให้กำลังใจ พบว่ามารดาในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการเลี้ยงดูบุตรสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($p < .05$) โดยมีคะแนนพฤติกรรมการดูแลทำความสะอาดที่นอนให้นุตร การอาบน้ำ การจัดเตรียมของใช้ต่าง ๆ สำหรับบุตร การซักผ้า การทำความสะอาดหลังขับถ่ายของบุตร อยู่ในระดับดี ส่วนคะแนนพฤติกรรมเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกระตุ้นให้นุตรนอนตลอดเวลา สอดคล้องกับการศึกษาของ นันทพร พ่วงแก้ว (2548) เรื่องผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะของตนเองต่อพฤติกรรม และระยะเวลาในการเลี้ยงลูกด้วยนมมารดาของมารดาทำงานนอกบ้านที่มีบุตรคนแรก พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนการรับรู้สมรรถนะของตนเอง ในการมีพฤติกรรมการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่สูงกว่ากลุ่มควบคุม ($p < .001$) นอกจากนี้ มารดายังสามารถตอบสนองความต้องการทั้งทางร่างกาย และอารมณ์ของทารกทดลองก่อนกำหนดได้อย่างใกล้ชิด ทำให้มารดาารู้สึกว่าตนมีความสามารถในการเป็นมารดา และแสดงพฤติกรรมการดูแลบุตรได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นเมื่อมารดาได้รับการส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้มารดาเกิดความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง เกิดพฤติกรรมการดูแลทารกที่ถูกต้องเหมาะสม ส่งผลต่อเนื่องถึงทารกในภาวะการเจริญเติบโตด้านน้ำหนักตัวทารกต่อไป

2. ทารกทดลองก่อนกำหนดในมารดาในกลุ่มทดลอง ที่ได้รับ โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกทดลองก่อนกำหนด ในระยะหลังการทดลอง เมื่อทารกอายุ 1 เดือน มีค่าเฉลี่ยน้ำหนักตัวทารก เพิ่มขึ้นมากกว่าทารกทดลองก่อนกำหนดในมารดาในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 7.04, p < .001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 อธิบายได้ดังนี้ เมื่อมารดา มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงขึ้น เกิดพฤติกรรมที่ดีในการดูแลทารก ในเรื่องการดูแลด้านร่างกาย โดยการอุ้ม การโอบกอด การนวด ซึ่งเป็นวิธีการสัมผัส ให้ความรัก ความอบอุ่น ช่วยให้ระบบประสาท และกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ได้รับการกระตุ้นที่เหมาะสม ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของน้ำหนักตัวได้ (สุริยรัตน์ ชลันธร, 2545) ประกอบกับการโอบกอดอย่างใกล้ชิดช่วยให้ทารกมีอุณหภูมิร่างกายคงที่ ลดการใช้พลังงานในการสร้างความร้อนให้แก่ร่างกาย พลังงานที่ได้รับจึงใช้ในการสร้างการเจริญเติบโตได้อย่างเต็มที่ (เกรียงศักดิ์ จิระแพทย์, 2550) รวมทั้งเมื่อมารดา มีพฤติกรรมการดูแลทารกที่ดี จนสามารถให้นมแม่แก่ทารกได้อย่างถูกต้องเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย ช่วยให้ผู้มารดา มีน้ำหนักตัวเพิ่มขึ้นได้ (Hockenberry & Wilson, 2011) ประกอบกับการสังเกตความผิดปกติต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด เพื่อลด

การเจ็บป่วย อันจะเป็นผลขัดขวางการเจริญเติบโตด้านน้ำหนักตัวทารกได้ (ประอร ชวลิตธารง, 2542) ดังนั้นเมื่อมารดามีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงขึ้น เกิดพฤติกรรมการดูแลทารกที่ถูกต้องเหมาะสม ช่วยให้ทารกมีการเจริญเติบโตด้านน้ำหนักตัวเหมาะสมตามวัย

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการศึกษาของ ถนอมศรี เอี่ยมศิลา และคณะ (2540) และสุริย์รัตน์ ชลันธร (2545) ที่พบว่าเมื่อทารกคลอดก่อนกำหนด ได้รับการกระตุ้นสัมผัสอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่องจะมีผลทำให้ค่าเฉลี่ยของน้ำหนักตัวของทารกคลอดก่อนกำหนดเพิ่มขึ้น ดังนั้นเมื่อทารกคลอดก่อนกำหนดได้รับการดูแลที่ต่อเนื่องเนื่องจากรมารดา จะส่งผลต่อน้ำหนักตัวทารกในระยะยาว เห็นได้จากทารกคลอดก่อนกำหนดในมารดากลุ่มทดลอง ที่ได้รับโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด หลังการทดลอง เมื่อทารกอายุครบ 1 เดือน มีค่าเฉลี่ยของน้ำหนักตัวมากกว่าทารกคลอดก่อนกำหนดในมารดากลุ่มควบคุมที่ได้รับการพยาบาลตามปกติ แต่ไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ กุลลดา เปรมจิตร (2547) เรื่อง ผลของโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถในการดูแลทารก ร่วมกับการดูแลแบบแคงการู ต่อพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดาและการเพิ่มน้ำหนักตัวของทารกคลอดก่อนกำหนด โดยใช้เวลานั้นละครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง เป็นเวลาติดต่อกัน 10 วัน พบว่า คะแนนพฤติกรรมการดูแลบุตรของมารดา ของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม ($p < .05$) ส่วนการเพิ่มของน้ำหนักตัวทารกของทั้ง 2 กลุ่มไม่แตกต่างกัน และได้ให้ข้อเสนอแนะ โดยเพิ่มระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล อาจมีผลทำให้ทารกมีการเพิ่มของน้ำหนักตัวมากขึ้นได้

โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ส่งผลให้มารดามีการรับรู้ความสามารถของตนเอง และมีพฤติกรรมการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดที่เหมาะสม รวมทั้งส่งผลให้ทารกคลอดก่อนกำหนดมีการเจริญเติบโตด้านน้ำหนักตัวที่เหมาะสมด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล

พยาบาลที่ให้การดูแลทารก หรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ควรนำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดที่พัฒนาขึ้นไปประยุกต์ใช้กับมารดา เพื่อให้มารดารับรู้ถึงความสามารถของตนเองในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด อันจะทำให้มารดามีความสามารถ และมีพฤติกรรมการดูแลที่เหมาะสม ส่งเสริมให้ทารกคลอดก่อนกำหนดมีการเจริญเติบโตด้านร่างกาย โดยเฉพาะน้ำหนักตัวทารกที่เหมาะสมตามวัย

2. ด้านการบริหารการพยาบาล

ผู้บริหารการพยาบาล ควรนำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้บุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หอผู้ป่วยทารกแรกเกิด และหอผู้ป่วยหลังคลอด ไปปฏิบัติงานเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มารดามีการรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มสูงขึ้น ทำให้มารดามีพฤติกรรมที่ดีในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด และส่งผลต่อเนื่องถึงการเจริญเติบโตด้านน้ำหนักตัวทารกในระยะยาวต่อไป

3. ด้านการศึกษาพยาบาล

คณาจารย์ในสถาบันการศึกษาพยาบาล ควรนำโปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถตนเองของมารดาในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ไปประกอบการเรียนการสอนในเนื้อหาของการพยาบาลทารกคลอดก่อนกำหนด และมารดาหลังคลอด แก่นักศึกษาพยาบาล เพื่อให้เห็นความสำคัญของบทบาทพยาบาลในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด พร้อมทั้งตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมความสามารถตนเองของมารดา ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนด ซึ่งจะทำให้มารดามีการรับรู้ความสามารถ และพฤติกรรมในการดูแลทารกที่ดีและถูกต้อง

4. ด้านการวิจัย

ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในการดูแลทารกคลอดก่อนกำหนดในกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะแตกต่างกัน เช่น ทารกที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือทารกที่มีความพิการแต่กำเนิด เป็นต้น